

Warszawa, 10 lipca 2017 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w nabyciu pierwszego
mieszkania przez młodych ludzi**

(druk nr 553)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedłożona Senatowi ustawa o zmianie ustawy o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi, ma na celu wprowadzenie uregulowań, które umożliwią pełne wykorzystanie przewidzianych w nowelizowanej ustawie środków na dofinansowanie wkładów własnych w formie spłaty części kredytu hipotecznego przeznaczanego na zakup mieszkania (lub wkład budowlany) oraz dodatkowego dofinansowania z tytułu urodzenia lub przysposobienia trzeciego lub kolejnego dziecka, poprzez wznowienie przyjmowania wniosków o dofinansowanie z terminem wypłaty wsparcia jeszcze w 2017 r. oraz umożliwienie przyjmowania takich wniosków na rok 2018 do chwili osiągnięcia limitu w postaci całej kwoty limitu określonego na dany rok.

Ustawa z dnia 27 września 2013 r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1865, z późn. zm.), na podstawie której wypłacane są środki z tytułu wypłaty dofinansowania wkładu własnego, udzielanego w związku z zaciągnięciem kredytu hipotecznego na zakup mieszkania, oraz spłaty części kredytu wypłacanego z tytułu powiększenia się rodziny beneficjenta o trzecie lub kolejne dziecko, określiła 5-letni okres składania wniosków o dofinansowanie wkładu własnego: od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 września 2018 r.

Przepis art. 36 ust. 1 tej ustawy określa limit środków, do wysokości których może być wypłacone wsparcie z tytułu dofinansowania wkładu własnego oraz dodatkowe finansowe wsparcie, o którym mowa w art. 8 ust. 1, w podziale na poszczególne lata.

Na rok 2017 r. jest to 746 mln zł, zaś w 2018 r. czyli w ostatnim roku funkcjonowania dopłat – 762 mln zł.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 w dniu, w którym łączna kwota wynikająca z wniosków o dofinansowanie wkładu własnego z terminem wypłaty wsparcia z Funduszu Dopłat przypadającym na dany rok osiągnie równowartość 95% kwoty zaplanowanej na wypłatę finansowego wsparcia, Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej informację o wstrzymaniu przyjmowania wniosków o dofinansowanie wkładu własnego, a instytucje kredytujące wstrzymują przyjmowanie takich wniosków, począwszy od dnia następującego po dniu ogłoszenia tej informacji przez BGK.

Środki niewykorzystanego limitu (5% limitu) miały być pozostawione jako zabezpieczenie pokrycia wypłat dofinansowania wkładu własnego wynikających z wniosków złożonych w dniu ogłoszenia informacji przez BGK, przy założeniu spiętrzenia takich wniosków.

Dotychczasowy okres funkcjonowania programu Mieszkanie dla młodych wykazał, że cele związane z zamknięciem przyjmowania wniosków przy osiągnięciu limitu 95% środków przewidywanych na wypłaty nie były optymalnie realizowane i limit wypłat nie był w pełni wyczerpywany.

Duża część środków przeznaczonych na wypłaty wsparcia w danym roku pozostawała niewykorzystana, przy jednocześnie dużym zainteresowaniu osób chcących uzyskać dofinansowanie, a które nie zdążyły złożyć wniosku w terminie.

Było to wynikiem decyzji podejmowanych przez tych wnioskodawców, którzy po wstrzymaniu przyjmowania wniosków, wycofywali swoje wnioski o dofinansowanie lub rezygnowali z zawarcia umowy kredytu.

Według danych BGK na dzień 30 maja 2017 r. poziom limitu środków na wypłaty finansowego wsparcia w 2017 r. wynosił 90,97% z tytułu zarejestrowanych wniosków i 90,72% z tytułu zawartych umów kredytów oraz złożonych wniosków o dodatkowe finansowe wsparcie na spłatę części kredytu.

Oznacza to, że w 2017 r. kwota w wysokości ok. 65 mln zł środków przeznaczonych na wypłaty finansowego wsparcia (ok. 9% z limitu 2017 r. wynoszącego 746 mln zł) mogłaby pozostać niewykorzystana.

Ustawa wprowadza takie rozwiązania, które umożliwią pełne wykorzystanie limitów dofinansowań zarówno w 2017 jak w 2018 r., tj. ostatnim roku realizacji programu.

Umożliwi to uruchomienie pomocy w zakupie mieszkania ok. 4 tys. gospodarstw domowych, które zgodnie z obowiązującymi przepisami są, lub w 2018 r. byłyby w praktyce pozbawione możliwości uzyskania tej formy pomocy mieszkaniowej.

Ustawa daje prawo składania wniosków o dofinansowanie wkładu własnego do momentu, gdy kwota wynikająca ze złożonych wniosków z terminem wypłaty wsparcia w danym roku (pomniejszona o wypłacone od początku roku oraz przyznane i podlegające wypłacie w danym roku dodatkowe finansowe wsparcie z tytułu urodzenia lub przysposobienia trzeciego lub kolejnego dziecka), osiągnie równowartość całego limitu przeznaczanego na wypłaty w danym roku, zamiast obecnych 95%.

Art. 2 projektu ustawy określa procedurę przyjmowania wniosków o dofinansowanie wkładu własnego składanych jeszcze w 2017 r.

Zgodnie z tym przepisem BGK ogłosi komunikat o wznowieniu przyjmowania wniosków z terminem wypłaty wsparcia przypadającym w 2017 r. w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy, a Banki kredytujące rozpoczną przyjmowanie wniosków od następnego dnia po tym ogłoszeniu.

Wskazanie w art. 3 projektu ustawy określonej kalendarzowo daty wejścia w życie zmienionych przepisów jest niezbędne ze względu na termin, określony w art. 2 zmienianej ustawy.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa jest efektem prac nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (druk nr 1637).

Pierwsze czytanie projektu ustawy miało miejsce w sejmowych komisjach Finansów Publicznych oraz Infrastruktury w dniu 16 czerwca 2017 r.

Komisje przedstawiły swoje sprawozdanie w dniu 4 lipca 2017 r. wraz ze zmianami o charakterze legislacyjnym.

Drugie czytanie projektu ustawy miało miejsce na 45. posiedzeniu Sejmu w dniu 5 lipca 2017 r.

Zgłoszona została jedna poprawka, która zmierzała do wydłużenia funkcjonowania programu mieszkanie dla młodych aż do 2023 r. Zmiana ta przewidywała podwyższenie środków na dofinansowanie programu w 2018 r. z 762 mln do 1,5 mld zł i kontynuowanie dalszej pomocy państwa w wysokości po 800 mln w latach 2019–2023 r.

Po odbytych w dniu 6 lipca 2017 r. posiedzeniu Komisje wniosły w sprawozdaniu o odrzuceniu zgłoszonej poprawki.

Na tym samym 45. posiedzeniu, w dniu 7 lipca 2017 r., po odrzuceniu zgłoszonej poprawki, Sejm ustawę uchwalił.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Beata Mandylis

Główny legislator